

МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол засідання кафедри
«31» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.7. Міжнародна економічна статистика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Міжнародна економіка

(назва)

спеціальність 051 Економіка

(код та найменування спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

факультет економіко-правовий

(назва факультету)

2021– 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародна економічна статистика» для здобувачів вищої освіти ОП «Міжнародна економіка» спеціальності 051 «Економіка».

Розробники:

К.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин МДУ Захарова
О.В.

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

© Захарова О.В., 2021 рік

© Маріупольський державний університет, 2021 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	Обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки	
Модулів – 2	ОП <i>«Міжнародна економіка»</i> Спеціальність <i>051 Економіка</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <i>індивідуальне розрахункове завдання</i>		Семестр	
Загальна кількість годин - 150		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5,8	Рівень вищої освіти: <i>Магістр</i>	20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	16 год.
		Лабораторні	
		8 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		98 год.	118 год.
Індивідуальні завдання:			
	2 год.	2 год.	
		Вид контролю: екзамен	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 33,3%/66,3%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 20%/80%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань та практичних навичок методології та організації міжнародної економічної статистики, засвоєння методів збору, узагальнення, класифікації та аналізу статистичних даних щодо розвитку міжнародних економічних відносин та діяльності суб'єктів міжнародного бізнесу.

Завдання: вивчення методів кількісного вимірювання та оцінки закономірностей розвитку масових соціально-економічних явищ і процесів у світовій економіці та їх практичне застосування з метою оцінки сучасного стану та прогнозування тенденцій розвитку міжнародних економічних відносин; засвоєння прийомів та інструментів організації збору, обробки, аналізу та узагальнення статистичної інформації; розвиток вмінь проводити статистичний аналіз розвитку країн, регіонів, суб'єктів міжнародного бізнесу, показників системи національних рахунків, національного багатства, демографічного розвитку, трудового потенціалу, рівня життя, інтеграційної співпраці, а також інших сфер міжнародної економічної взаємодії.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі: обов'язкова з циклу дисциплін професійної підготовки.

Передумови для вивчення дисципліни: вивчається паралельно з обов'язковими дисциплінами загальної підготовки, а саме «Методологія та організація наукових досліджень», «Лідерство та мотивація» та обов'язковими дисциплінами професійної підготовки «Міжнародний інноваційно-інвестиційний менеджмент», «Проектний менеджмент», «Міжнародні стратегії економічного розвитку», «Глобалізація і регіональний економічний розвиток» та є основою для проведення аналізу в рамках виробничої та науково-дослідної практики, для виконання аналітичної частини кваліфікаційної роботи.

Компетентності та результати навчання.

Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК-1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК-2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою. СК-3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК-4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК-5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК-6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК-8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК-10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
Результати навчання	РН-8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. РН-9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. РН-10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. РН-14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-організаційні засади та інформаційне забезпечення міжнародної економічної статистики.

Тема 1. Теоретико-організаційні засади міжнародної статистики.

Міжнародна статистика як самостійна галузь і розділ соціально-економічної статистики. Предмет, метод міжнародної статистики. Предмет, метод і завдання міжнародної статистики. Об'єкт статистичного спостереження в міжнародній статистиці. Одиниця спостереження. Організація: національних статистичних служб Офіційна і неофіційна статистика. Статистичні підрозділи міжнародних організацій. Спеціалізовані установи ООН. Угрупування і класифікації в міжнародній статистиці.

Тема 2. Інформаційно-методичне забезпечення міжнародної економічної статистики.

Організація кодування державної статистичної звітності. Статистичний облік суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Джерела інформації про зовнішньоекономічні зв'язки. Митна декларація як найважливіше джерело статистичних даних про експорт (імпорт) товарів. Класифікатор видів економічної діяльності. Система шифрів та кодів, що використовуються в міжнародній статистиці.

Тема 3. Міжнародна система національних рахунків

Поняття система національних рахунків. Етапи розвитку міжнародної системи національних рахунків. Загальна характеристика системи національних рахунків ООН. Інтегровані економічні рахунки та їх компоненти. Рахунки поточних операцій. Рахунки нагромадження. Баланси активів та пасивів. Рахунок товарів і послуг. Рахунок іншого світу. Система національних рахунків України. Методика розрахунку основних макроекономічних показників на основі системи національних рахунків. Методи обчислення ВВП, що використовуються в міжнародній статистиці. ВВП номінальний і реальний. Динаміка фізичного обсягу ВВП. Фактори зростання ВВП, методика обчислення. Макроекономічні показники - компоненти ВВП.

Тема 4. Організація міжнародних зіставлень макроекономічних показників

Етапи проведення міжнародних зіставлень. Вимоги щодо міжнародних зіставлень. Показники, що використовуються в Програмі міжнародних зіставлень ООН. Основні методи міжнародних зіставлень валового внутрішнього продукту. Метод ЕКШ. Метод Гірі-Каміса. Методи Герарді й Уолша. Статистична характеристика основних макроекономічних показників України в порівнянні з іншими країнами

Змістовний модуль 2. Особливості статистичного аналізу та оцінки міжнародної торгівлі.

Тема 5. Статистика міжнародної торгівлі.

Значення статистичного вивчення міжнародної торгівлі. Зовнішньоторговельні операції. Облік обороту міжнародної торгівлі. Баланс світової торгівлі. Географічна і товарна структура світового обороту. Міжнародні класифікації товарів. Номенклатура послуг. Коефіцієнт покриття імпорту експортом. Світові ціни та їх динаміка.

Поняття зовнішньої торгівлі. Сутність митної статистики зовнішньої торгівлі. Статистичне вивчення структури і динаміки експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту. Ціни СІФ та ФОБ. Експортна, імпортна, зовнішньоторговельна квоти, коефіцієнт покриття експорту імпортом, коефіцієнт внутрішньовидової міжнародної спеціалізації. Зовнішня торгівля послугами. Класифікація послуг, визначення обсягу, структури та динаміки послуг в статистиці зовнішньоекономічної діяльності. Індексний метод в статистиці, система індексів вартісного обсягу імпорту та експорту.

Тема 6. Статистична оцінка ефективності зовнішньої торгівлі.

Поняття ефективності, статистичні показники ефективності зовнішньої торгівлі. Індеси вартісного, фізичного обсягів і цін. Індекс умов зовнішньої торгівлі. Показники ефективності експорту (повна, бюджетна, економічна) та імпорту. Індекс цінкових співвідношень по експорту, імпорту та зовнішньоторговельному обороту. Визначення абсолютного результату зовнішньоторговельних операцій по експорту, імпорту, зовнішньоторговельному обороту за індексами цінкових співвідношень.

Тема 7. Статистичні методи аналізу зовнішньої торгівлі

Статистичний аналіз сезонності експортно-імпортних операцій. Використання методу аналітичного вирівнювання для прогнозування обсягів експорту, імпорту, зовнішньоторговельного обороту. Використання індексних функціональних моделей в аналізі експортних, імпортних квот, вартості експорту на рівні підприємства. Визначення збалансованості та пропорційності експорту, імпорту, іноземних інвестицій на регіональному рівні на основі коефіцієнтів локалізації та концентрації. Метод багатомірної середньої в аналізі зовнішньоекономічних зв'язків регіонів. Використання кореляційно-регресійного методу при вивченні взаємозв'язків і виявлення закономірностей розвитку ЗЕЗ.

Змістовний модуль 3. Функціональні аспекти міжнародної економічної статистики.

Тема 8. Міжнародна демографічна статистика

Основні джерела статистичної інформації про населення країн світу. Демографічні показники структури населення. Динаміка чисельності населення. Статистичні показники доходів і витрат населення. Диференціація населення за рівнем доходів. Статистичні показники житлових умов, рівня освіти, охорони здоров'я. Узагальнюючі показники рівня життя у світовій практиці.

Тема 9. Міжнародна статистика праці. Статистика рівня життя.

Міжнародна організація праці. Основні категорії трудових ресурсів. Економічно активне і неактивне населення. Статистичні показники зайнятості та безробіття. Форми заробітної плати, що використовуються у міжнародній статистиці. Статистичні показники продуктивності праці. Показник глобальної продуктивності праці.

Рівень життя населення. Система показників оцінки рівня життя населення. Якість життя. Показники оцінки якості життя: доходи населення, диференціація доходів, рівень бідності, показників витрат та споживання, показники збереження, забезпеченість майном та житлом, показники рівня освіти та охорони здоров'я, інтегральні показники рівня життя.

Тема 10. Міжнародна статистика національного багатства

Поняття національного багатства та його складових. Види оцінки національного багатства. Система показників простого і розширеного відтворення основного капіталу. Методи розрахунку амортизації: метод прискореної амортизації, метод постійного відсотка та кумулятивний метод. Поняття капітальних вкладень в міжнародній статистиці, їх склад, методи оцінки. Джерела статистичних даних про національне багатство.

Тема 11. Міжнародна статистика фінансів.

Основи міжнародного стандарту в галузі статистики державних фінансів. Загальна характеристика міжнародного стандарту з грошово-кредитної статистики. Фінансова статистика. Статистика платіжного балансу. Показники світового ринку валют і цінних паперів. Методи розрахунку валютних курсів. Статистичний аналіз інфляції у світовій економіці. Джерела статистичної інформації міжнародних фінансових організацій. Статистика державних фінансів. Статистика іноземних інвестицій. Міжнародна інвестиційна позиція країни.

Тема 12. Статистична оцінка рівня інтеграційної взаємодії.

Показники оцінки рівня інтеграційної взаємодії, індикатори глобальної та регіональної торговельної інтеграції, статистичні моделі оцінки рівня інтеграційної взаємодії: статистична модель впливу співробітництва країн на рівень їх соціально-економічного розвитку, статистична модель оцінки ефективності інтеграції ринків в регіоні (за методикою Е. Сполооре, Р. Вацзиярга), гравітаційні моделі оцінки інтеграційної співпраці.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	очна (денна) форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади та інформаційне забезпечення міжнародної економічної статистики												
Тема 1. Предмет, метод і завдання міжнародної статистики.	10	1	1			8	11	1				10
Тема 2. Інформаційно-методичне забезпечення міжнародної економічної статистики.	10	1	1			8	11	1				10
Тема 3. Міжнародна система національних рахунків	11	2	1			8	12	1	1			10
Тема 4. Організація міжнародних зіставлень макроекономічних показників	11	2	1			8	12	1	1			10
Разом за змістовим модулем 1	42	6	4			32	46	4	2			40
Змістовий модуль 2. Особливості статистичного аналізу та оцінки міжнародної торгівлі.												
Тема 5. Статистика міжнародної торгівлі.	12	2	2			8	14	1	2			11
Тема 6. Статистична оцінка ефективності зовнішньої торгівлі.	14	2	2	2		8	14	1	2			11
Тема 7. Статистичні методи аналізу зовнішньої торгівлі.	14	2	2	2		8	17	2	2	2		11
Разом за змістовим модулем 2	40	6	6	4		24	45	4	6	2		33
Змістовий модуль 3. Функціональні аспекти міжнародної економічної статистики.												
Тема 8. Міжнародна демографічна статистика	16	2	4	2		8	15	2	2	2		9
Тема 9. Міжнародна статистика праці. Статистика рівня життя.	12	2	2			8	11		2			9
Тема 10. Міжнародна статистика національного багатства	12	2	2			8	11		2			9
Тема 11. Міжнародна статистика фінансів	12	1	2			9	10		1			9
Тема 12. Статистична оцінка рівня інтеграційної взаємодії.	14	1	2	2		9	10		1			9
Разом за змістовим модулем 3	66	8	12	4	-	42	57	4	4	4		45
Усього годин	148	20	22	8	-	98	148	10	16	4	-	118
Модуль 2												
Індивідуальне розрахункове завдання	2	-	-	-	2	-	2				2	-
Усього годин	150	20	22	8	2	98	150	10	16	4	2	118

5. Перелік тем і зміст практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин Денна/заочна	Результат навчання (РН) за ОП
1	Теоретичні та методологічні засади міжнародної економічної статистики. Інформаційне забезпечення міжнародної економічної статистики. <i>Обговорення теоретичних питань, робота зі статистичними базами даних</i>	Вивчення теоретико-методичного підґрунтя розвитку системи міжнародної економічної статистики	2/-	РН8, РН9, РН10, РН14
2	Статистика макроекономічних показників та міжнародних порівнянь <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Засвоїти інструментарії макроекономічного статистичного аналізу	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
3	Статистика міжнародної торгівлі. Статистика зовнішньої торгівлі. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Вивчення особливостей статистичного обліку світової та зовнішньої торгівлі	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Статистика економічної ефективності зовнішньої торгівлі. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Засвоїти інструментарії статистичного аналізу ефективності торгівлі	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Статистичні методи аналізу зовнішньої торгівлі. <i>Розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Опрацювати статистичні прийоми оцінки зовнішньої торгівлі	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Міжнародна демографічна статистика. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Вивчення показників та методів статистичної оцінки демографічних процесів	4/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Міжнародна статистика праці. Статистика рівня життя. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Вивчення показників та методів статистично оцінки трудових ресурсів та рівня життя	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Міжнародна статистика національного багатства. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Вивчення показників та методів статистичної оцінки рівня національного багатства	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Міжнародна статистика фінансів. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	Вивчення показників міжнародної фінансової статистики	2/2	РН8, РН9, РН10, РН14
	Статистична оцінка рівня	Опрацювання статистичного	2/2	РН8, РН9,

інтеграційної взаємодії. <i>Обговорення теоретичних питань та розв'язок практичних завдань, обґартування результатів</i>	інструментарію оцінки інтеграційних процесів		PH10, PH14
---	--	--	------------

6. Перелік тем і зміст лабораторних занять

№ з/п	Назва теми та стислий зміст роботи	Мета роботи	Кількість годин		Результат навчання (PH) за ОП
			Денна/заочна		
1	Статистичний аналіз сезонності експортно-імпортних поставок <i>Виконання аналітичних розрахунків з використанням відповідного програмного забезпечення. Обґрунтування отриманих результатів</i>	Засвоєння інструментів оцінки сезонності.	2/2		PH8, PH10
2	Багатовимірні середні в статистичному аналізі. Конструювання інтегральних показників <i>Виконання аналітичних розрахунків з використанням відповідного програмного забезпечення. Обґрунтування отриманих результатів</i>	Засвоєння інструментарію побудови інтегральних показників	2/0		PH8, PH10
3	Кореляційно-регресійний аналіз та методи факторного прогнозування в оцінці закономірностей розвитку світового господарства. <i>Виконання аналітичних розрахунків з використанням відповідного програмного забезпечення. Обґрунтування отриманих результатів</i>	Опрацювати практичні аспекти застосування КРА для вивчення закономірностей світогосподарського розвитку	2/2		PH8, PH10
4	Оцінка економічного ефекту від інтеграції країн на основі використання регресійних моделей. Оцінка ефективності економічної взаємодії на основі гравітаційних моделей. <i>Виконання аналітичних розрахунків з використанням відповідного програмного забезпечення. Обґрунтування отриманих результатів</i>	Опрацювати методики оцінки рівня інтеграційної взаємодії	2/0		PH8, PH10

7. Самостійна робота

№ з/п	Зміст роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Підготовка до лекційних занять	10	10
2.	Підготовка до семінарських занять	20	20
3.	Підготовка до лабораторних занять	10	10
4.	Опрацювання додаткових теоретичних питань. Розв'язання практичних завдань	10	10
5.	Пошук статистичної інформації. Робота з міжнародними базами статистичної інформації	10	15
6.	Виконання індивідуального розрахункового завдання. Оформлення звіту з	15	15

	роботи, що було виконано		
7.	Підготовка аналітичних звітів (презентацій) за зібраною статистичною інформацією за окремими темами	23	28
	Разом	98	118

8. Індивідуальні завдання

Важливим елементом самопідготовки студента є виконання індивідуального розрахункового завдання, що передбачає виконання студентами розрахункових завдань, пов'язаних з аналізом статистичної інформації та обґрунтуванні висновків щодо отриманих результатів за такими аспектами:

1. розрахунок рейтингів країн різних регіонів світу за рівнем розвитку зовнішньоекономічних зв'язків на основі методу розрахунку багатовимірної середньої;
2. оцінка нерівномірності регіонального розвитку України за різними соціально-економічними показниками на основі розрахунку а) коефіцієнтів локалізації, коефіцієнту концентрації; б) коефіцієнту децильної диференціації регіонів; в) коефіцієнту Джинні;
3. оцінка структурних зрушень на основі розрахунку коефіцієнту структурних зрушень та коефіцієнту Гатєва за різними типами структур;
4. порівняльний аналіз динаміки різних соціально-економічних показників на основі розрахунку коефіцієнтів випередження; порівняння та оцінки відмінностей у різних структурах на основі коефіцієнту подібності структур.

Розрахункове завдання виконується засобами MS-Excel та оформлюється у звіті з аргументованими економічними висновками отриманих результатів. Електронна версія розрахунків додається до роздрукованого варіанту звіту.

Вхідні умови для виконання завдання за варіантами надаються викладачем на першому семінарському занятті.

9. Методи навчання

В процесі навчання використовуються словесні методи: лекція, лекція-дискусія; наочні: демонстрація матеріалу за допомогою мультимедіа засобів; практичні: розрахункові завдання, аналітично-дослідні завдання, робота зі статистичними базами даних. Основними формами навчання є лекції, семінарські заняття, лабораторні заняття, самостійна робота студентів.

У освітньому процесі використовуються елементи дистанційного навчання. Навчальні матеріали та засоби поточного контролю (у формі тестування) розміщено у курсі на навчальному порталі МДУ Moodle (<http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7815>). У разі необхідності організації викладання дисципліни повністю в дистанційному режимі всі аудиторні заняття проводяться он-лайн з допомогою Zoom (посилання надано у навчальному курсі на Moodle).

10. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, лабораторних та індивідуальних занять у вигляді теоретичних співбесід, рішення практичних завдань та написання студентами поточних контрольних робіт, опрацювання завдань під час проведення аудиторних лабораторних занять, у вигляді тестування студентів за основними розділами курсу, захисту індивідуального розрахункового завдання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання після вивчення навчальної дисципліни у формі екзамену.

Перелік питань, що виносяться на екзамен:

1. Предмет, методи та задачі міжнародної економічної статистики.
2. Організація міжнародної статистики і національних статистичних служб.
3. Статистичні служби міжнародних економічних організацій.
4. Міжнародні класифікації, що використовуються в міжнародній статистиці.
5. Організація кодування державної статистичної звітності.
6. Статистичний облік господарських суб'єктів та видів діяльності зовнішньоекономічного сектору.

7. Організація кодування частин світу (територій), країн, валют, одиниць виміру.
8. Форми державної статистичної звітності щодо зовнішньоекономічних зв'язків.
9. Система національних рахунків.
10. ВВП – основний показник СНР. Методи розрахунку ВВП, особливості аналізу динаміки.
11. Система макроекономічних показників.
12. Система показників аналізу міжнародної торгівлі та зовнішньої торгівлі.
13. Статистичне вивчення структури та структурних змін в обороті міжнародної торгівлі.
14. Аналіз динаміки обороту світової торгівлі.
15. Статистичне вивчення сезонності експортно-імпортних поставок.
16. Методи прогнозування динаміки обороту міжнародної торгівлі.
17. Застосування кореляційно-регресійного аналізу в міжнародній економічній статистиці.
18. Поняття ефективності зовнішньої торгівлі. Система статистичних показників ефективності.
19. Використання індексних функціональних моделей в аналізі експортної та імпортної квот, експорту підприємства.
20. Індексні показники в оцінці ефективності зовнішньої торгівлі.
21. Статистичний аналіз нерівномірності експорту, імпорту та іноземних інвестицій на регіональному рівні.
22. Метод багатовимірних середніх в комплексному аналізі розвитку зовнішньоекономічних зв'язків.
23. Статистичний облік іноземних інвестицій. Статистичне вивчення структури, структурних змін, динаміки та нерівномірності розподілу іноземних інвестицій.
24. Система показників оцінки ефективності іноземних інвестицій. Індексна функціональна модель реінвестованого прибутку.
25. Міжнародна демографічна статистика: поняття, завдання, основні джерела інформації.
26. Система показників демографічної статистики.
27. Міжнародна статистика зайнятості: основні категорії та система показників.
28. Міжнародна статистика національного багатства: основні категорії, завдання, структура національного багатства. Показники статистики національного багатства.
29. Статистика рівня життя. Система показників оцінки рівня життя.
30. Система показників оцінки інтеграційної взаємодії.

Структура екзаменаційного білету: кожен екзаменаційний білет містить завдання двох блоків: теоретичний (30 тестових завдань за основними темами курсу), практичний (2 практичні задачі, що потребують проведення розрахунків та формулювання логічних висновків).

11. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів вищої освіти

Бали за окремий вид навчальної діяльності (за шкалою 1-5)	Критерії оцінювання
5	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.
4	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та

	аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань.
3	Здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань.
2	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань.
1	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарському/лабораторному занятті

Бали за окремий вид навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень
0 балів	відсутність на занятті з поважної чи неповажної причини; відмова від відповіді на запитання за змістом теми
1 бал	фрагментарне відтворення незначної частини навчального матеріалу;
2 бали	відтворення менше половини навчального матеріалу; відсутність правильної відповіді на додаткові запитання або відмова від відповіді на них.
3 бали	демонстрація знань і розуміння основних положень навчального матеріалу з теми, правильна, але недостатньо обґрунтована відповідь; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак містить неточності.
4 бали	демонстрація глибоких, міцних знань; аргументоване використання набутих знань у нестандартних ситуаціях;
5 балів	Повне відтворення навчального матеріалу; самостійний аналіз, оцінка, узагальнення навчального матеріалу; повна та логічна відповідь на додаткові запитання за змістом теми.

Критерії оцінювання підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти

Відповіді під час складання екзамену оцінюються у 50 балів: перший блок – 30 балів, другий блок – 20 балів):

Теоретичний блок	Практичний блок		Сума
тести	1 задача	2 задача	50 балів
30 балів	10 балів	10 балів	

Оцінювання завдань теоретичного блоку: 1 бал за кожен вірну відповідь.

Оцінювання розв'язання практичної задачі відбувається за наступними критеріями:

18-20 балів	Завдання вирішено вірно, наведено розрахунок, отримано вірні відповіді, зроблено правильні висновки
12-17 балів	Наведено розрахунок з деякими неточностями або допущені помилки у розрахунках, зроблено не зовсім точні висновки
5-11 балів	Наведено невірний розрахунок, застосовано невірно формули розрахунку показників, відсутні висновки
0-4 балів	Завдання вирішено невірно, відсутній розрахунок, відсутні висновки

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин денна/заочна	Обсяг кредитів	Кількість балів
ЗМ1. Теоретико-організаційні засади та інформаційне забезпечення міжнародної економічної статистики			
Тема 1. Предмет, метод і завдання міжнародної статистики.	10/11	0,25	10
лекційні	1/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/-		
самостійна робота	8/10		
Тема 2. Інформаційно-методичне забезпечення міжнародної економічної статистики.	10/11	0,25	
лекційні	1/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/-		
самостійна робота	8/10		
Тема 3. Міжнародна система національних рахунків	11/12	0,25	
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/1		
самостійна робота	8/10		
Тема 4. Організація міжнародних зіставлень макроекономічних показників	11/12	0,25	
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	1/1		
самостійна робота	8/10		
ЗМ 2. Особливості статистичного аналізу та оцінки міжнародної торгівлі.			
Тема 5. Статистика міжнародної торгівлі.	12/14	0,33	15
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/2		
самостійна робота	8/11		
Тема 6. Статистична оцінка ефективності зовнішньої торгівлі.	14/14	0,33	
лекційні	2/1		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	4/2		
самостійна робота	8/11		
Тема 7. Статистичні методи аналізу зовнішньої торгівлі.	14/17	0,33	
лекційні	2/2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	4/4		
самостійна робота	8/11		
ЗМ 3. Функціональні аспекти міжнародної економічної статистики.			
Тема 8. Міжнародна демографічна статистика	16/15	0,3	15
лекційні	2/2		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	6/4		
самостійна робота	8/9		
Тема 9. Міжнародна статистика праці. Статистика рівня життя.	12/11	0,3	
лекційні	2/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/2		
самостійна робота	8/9		
Тема 10. Міжнародна статистика національного багатства	12/11	0,3	

лекційні	2/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/2		
самостійна робота	8/9		
Тема 11. Міжнародна статистика фінансів	12/10	0,3	
лекційні	1/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	2/1		
самостійна робота	9/9		
Тема 12. Статистична оцінка рівня інтеграційної взаємодії.	14/10	0,3	
лекційні	1/-		
практичні/семінарські/ лабораторні заняття	4/1		
самостійна робота	9/9		
Виконання індивідуального розрахункового завдання	<i>включено в СР</i>	0,5	10
Підготовка і складання екзамену		1	50
Підсумок	150	5	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всівиди навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		екзамен
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Викладання дисципліни (проведення лекцій і семінарських занять) передбачає аудиторію з мультимедійною дошкою або проектором. Виконання лабораторних робіт студентами передбачає використання лабораторії з персональними комп'ютерами із доступом до мережі Інтернет (для отримання статистичних даних) та програмою MS Excel або Statistica (для обробки даних).

За умов дистанційного навчання – персональні комп'ютери з пакетом Microsoft Office та програмою Zoom, з доступом до Навчального порталу МДУ.

14. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Гринькевич О.С., Вдовин М.Л., Марець О.Р. Митна статистика зовнішньої торгівлі. Навч. посібник. Київ: Алерта. 2015. 238 с.
2. Захарова О.В. Міжнародна економічна статистика: навчальний посібник /О.В. Захарова. - Маріуполь: МДУ, 2014. 148с. Електронний ресурс. - [Режим доступу]: http://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/441/1/zakharova_mizhnar_ekonom_statystyka.pdf
3. Лугінін О.Є. Статистика національної та міжнародної економіки: [навч. посібник] / О.Є. Лугінін, С.В. Фомішин. Львів: «Новий Світ – 2000», 2008. 471 с.
4. Лугінін О.Є. Статистика: [підручник]. [2-е вид., перероб. та доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2007. 608 с.
5. Моторин Р.М. Міжнародна економічна статистика: [підручник]. К.: КНЕУ, 2004. 324 с.
6. Підгорний А.З., Милашко О.Г., Русева О.П. Міжнародна статистика: Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, ротاپронт, 2012. 162 с.

7. Сельцовский В.Л. Экономико-статистические методы анализа внешней торговли. М.: Финансы и статистика, 2004. 512 с.
8. Сиденко А.В. Международная статистика: [учебник]. М.: Дело и сервис, 2000. 256 с.
9. Сидорова А.В., Кіосак Я.В. Міжнародна статистика. Підручник. Донецьк: Каштан, 2013. 384 с.
10. Сидорова А.В., Кулишова Я.В. Практикум по статистике внешнеэкономической деятельности: [учебное пособие]. Донецк: ДонНУ, 2008. 116 с.
11. Сидорова А.В. Статистика внешнеэкономической. Донецк: ДонГУ, КИТИС, 1998. 200 с.
12. Статистика: [підручник] / С.С. Герасименко, А.В. Головач, А.М. Єрина та ін.; за наук. ред. д.е.н. С.С. Герасименка. 2-ге вид., перероб. і доп. К.:КНЕУ, 2000. 467 с.

Додаткова література

1. Дашинская Н.П. Международная статистика: учеб. пособие / Н.П. Дашинская. – Минск: Изд. Центр БГУ, 2007. – 254с.
2. Захарова О.В. Методика багатовимірного оцінювання в комплексному аналізі міжнародних економічних процесів. Особливості інтеграції країн у світовий економічний та політико-правовий простір: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 07 грудня 2018 р. Маріуполь: МДУ, 2018. С. 38-40.
3. Захарова О.В. Особливості застосування гравітаційних моделей в аналізі міжнародного торговельного співробітництва. Вісник МДУ. Серія: Економіка. 2014. Вип. 8. С. 145-152.
4. Захарова О.В. Особливості оцінки рівня інтеграційної взаємодії країн та регіонів світу. Вісник МДУ. Серія: Економіка. Маріуполь: МДУ, 2015. Вип. 10. С. 95-103.
5. Капица Л.М. Индикаторы мирового развития: [монография] / Л.М. Капица. – М.: МГИМО (У) МИД РФ, 2008. – 352 с.
6. Козак Ю.Г. Міжнародна економіка: [навчальний посібник] / Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогон. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 672 с.
7. Козак Ю.Г. Основи міжнародної торгівлі: [навчальний посібник] / Ю.Г. Козак, Н.С. Логвінова, К.І. Ржепішевський. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 656 с.
8. Масич Л.О. Навчальний посібник з основ теорії статистики (зрозуміло про складну статистику)/ Л.О. Масич. – Донецьк, ДонНУ, 2003. – 190 с.
9. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України / В.Є. Новицький. – К.: КНЕУ, 2003. – 948 с.
10. Парфенцева Н.О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: Впровадження і використання. К.: Основи, 2000. 351 с.
11. Сиденко А.В. Международная статистика: [Учебник] /А.В. Сиденко, Б.И. Башкатов, В.М. Матвеева. - М.: Издательство "Дело и Сервис", 1999. – 272 с.
12. Сидорова А. В. Банківська статистика: [Навчальний посібник] / А.В. Сидорова, Н.О. Юріна. – Донецьк: Каштан, 2006. – 188 с.
13. Сидорова А. В. Экономико-статистические методы в управлении сферой услуг. Монография/А.В. Сидорова – Донецк: ДонНУ, 2002. – 240 с.

Інформаційні ресурси

1. www.epp.eurostat.ec.europa.eu – Евростат;
2. www.unstats.un.org/unsd - Департамент статистики ООН;
3. www.cisstat.com – Міждержавний статкомитет СНД;
4. www.stat.fi/iaos - Міжнародна асоціація зі статистики;
5. www.imf.org/external/np/sta - МВФ;
6. www.ilo.org/public/english/bureau/stat/index.htm - Міжнародна організація праці;
7. www.isi.cbs.nl – Міжнародний інститут статистики;
8. www.europa.eu.int/en/comm/eurostat/eurostat.html - Статистичний офіс Європейської співдружності.
9. <https://data.worldbank.org/> - Світовий банк
10. <https://unctadstat.unctad.org/EN/> - Конференція ООН з торгівлі та розвитку

15. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за навчальною дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Наведений перелік не є остаточно вичерпним і не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит тощо);

- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;

- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;

- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;

- відрахування з МДУ;

- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

Більш детально тут

Анкетування з академ доброчесності: <https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8j0/edit>

2. Здобувач має право на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів згідно Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ.

3. Участь в анкетуванні. Наприкінці навчального семестру здобувачам буде запропоновано заповнити анонімну анкету щодо якості викладання вивчених навчальних дисциплін.

Заповнення анкети є важливою для вдосконалення освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ та дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати вашу думку стосовно покращення змісту навчальних дисциплін.

4. Неформальна освіта. Це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. Здобувач вищої освіти, який виявив бажання щодо визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, звертається із відповідною заявою про визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, в цілому для навчальної дисципліни /змістового модулю /практичних завдань з навчальної дисципліни/ завдань з практики тощо для здобувачів вищої освіти, до деканату факультету, на якому викладається навчальна дисципліна. Процедура зарахування здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті МДУ.

16. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Міжнародна економічна статистика
Освітня програма	Міжнародна економіка
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Викладач ПІБ, посада	Захарова Ольга Володимирівна, к.е.н, доцент
Електронна адреса викладача	o.zakharova@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультивання)	Щочетверга 15.30-16.30 (каб. 316, ЕПФ) або дистанційно (платформа Zoom)
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=7815
Компетентності та програмні результати навчання	<p>Інтегральна компетентність: Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.</p> <p>Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК-1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК-2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою. СК-3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК-4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК-5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.</p>

	<p>СК-6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p> <p>СК-8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>СК-10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>Результати навчання</p> <p>РН-8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>РН-9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.</p> <p>РН-10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.</p> <p>РН-14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.</p>
--	---

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/кредити)	Кількість аудиторних годин денна/заочна			Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	семінарські заняття	лабораторні заняття		
I семестр	150/5				індивідуальне розрахункове завдання	екзамен
		20/10	22/16	8/4		

Завідувач кафедри

Юрій ЧЕНТУКОВ

Гарант ОП

Юрій МАКОГОН